

Well och déi Käschten, fir Leitungen ze leeën ... Wa mer vun den Distanzen, fir an aner Wärmenetzer ze speisen, schwätzen, do gi ganz Stroossen operappt, fir déi Leitunge können ze leeën, fir se da kënnen mateneen ze verbannen. Do müssen och Abnehmer hannendru sinn, déi och déi dote Capacitéite garantéiert ofhuelen, respektiv muss direkt bei enger Planung vu virera matgeduecht ginn, dass d'Méiglechkeete bestinn, esou eppes dohinner ze maachen. Hei ass et esou, dass um Site potenziell d'Capacités natierlech vill méi kleng si wéi dat, wat en Datenzenter un Ofhëtzt huet. Dofir gëtt et Diskussiounen zesumme mat Google, fir ze kucken, wat ka mat der Ofwäermt gemaach ginn.

An ech si ganz bei Iech, déi Ofhëtzt soll genotzt ginn, wann et méiglech ass – mee net à n'importe quel prix. Et huet och kee Wäert, dass een einfach elo hal-lef Biissen oprappt, fir en Uschloss Richtung Dikrech oder op enger anerer Plaz können ze kréien, wou mer da souwisou eng Perte hu vun der Hëtzt op all 100 Meeter vun esou vill, wou een dann duerno am Fong net vill gewonnen huet par rapport zum Invest.

Dofir muss ee ronderëm de Site kucken, wou Ofhëtzte kënnen geholl ginn. Wou maache se Sënn? Fir se och können ze huelen, an och de Kader ze setzen, fir dass mer an Zukunft bei Projeten en nationale Kader hunn. An Dir wësst et, wa mer vun der Ofwäermt schwätzen, hu mer eis Ekippe ganz grouss verstärkt am Ministère, fir déi ganz Wärmeplanung ze maachen. Wou mer och Direktiven an europäesch Obligatiounen hunn, fir déi matzemaachen. Dass mer also e Kader hunn, wou mer einfach eng Obligatioun drasetzen, dat do direkt vu virera matzedanken, fir d'Ofwäermt können ze huelen.

Dir hutt nach d'Fro gestallt vun den Aiden. Potenziell kéinte se Aidë kréien, fir eng besser Energieeffizienz ze hunn. Mee dat sinn Diskussiounen, déi musse gefouert ginn. Mir hunn nach net eng Demande elo do leien, fir Aiden ze kréien, fir en anere Projet können ze maachen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci. Theoreetesch hutt Der keng Zäit méi, Madamm Welfring. Dofir, wann Der wëllt, ee Saz fir eng Fro.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Merci awer. Dir hutt d'Aiden ugeschwat. Ass dat eng Bestriewung, déi Der hutt, mat Google offensiv virzegoen, fir déi Aidë besser ze notzen? Zum Beispill och d'Batterie fir de Stockage, en Noutstrom eeben ze maachen, fir do ze evitéieren, dass mer do zousätzlech Masutt benotzen an Zukunft?

M. Claude Wiseler, Président | Merci.

M. Lex Delles, Ministre de l'Économie, des PME, de l'Énergie et du Tourisme | Also, ech mengen, déi ganz Fro bei den Datenzentere vun der Resilienz ... Dat heescht, wann een den Datenzenter Tier 1, 2, 3 huet, da muss ee jo, fir wann e Stroumausfall ass, en Noutstromaggregat do stoen hunn. Do ass sécherlech en Deel Batterie méiglech. Mee et kënn drop un, wéi een Niveau vu Resilienz ech brauch. Wann ech muss dräi Wochen oder e Mount oder zwee Méint nëmme mat Batterie fueren, da muss ech riseg Capacités u Batterien dohinner setzen, déi awer vläicht kee Sënn maachen, well ech dat just wéinst der Resilienz muss hunn, wou et da vläicht méi Sënn mécht, et anescht ze benotzen.

Wann een awer kann eng Batterie enzwousch hi-setzen, wou een eng gewësse Capacitéit an engem Zoning zum Beispill géng reservéieren, dass ee fir en Iwwergang kann d'Dimensioun vum Diesel-motricen oder wat och ëmmer kann erofsetzen, da mécht et Sënn. Dat heescht, et ass e relativ komplexe Sujet. Ech fannen et awer e Sujet, dee wichteg ass ze

abordéieren, dee mer och an eiser Strategie, an eiser Batteriestrategie, presentéiert hunn. Wa mer zum Beispill vun de Quartiersbatterie schwätzen: Eng Batterie leeft dovunner, gelueden an entlueden ze ginn, soss mécht et guer kee Sënn, eng Batterie dohinner ze setzen! Dat heescht, wann ee just einfach elo eng Batterie eng Kéier fëllt an dann a fënnf Méint eng Kéier eraussuckelt, fir eng Kéier en Test ze maachen, dann och erëm eng Kéier se fëllt, mécht et net ganz vill Sënn. Do gëtt et aner Alternativen.

Haut nenne mer et Diesel. Dat kann awer muer och Hydrogeen sinn, well Hydrogeen sech ganz einfach lagere léisst an och ganz einfach ka verbrannt ginn, dat CO₂-neutral, fir et können ze notzen. Dat heescht, dat sinn alles Voleten, déi ee muss an enger grousser Diskussioun hunn, och ronderëm d'Wärmeplanung zum Beispill bei Datenzentren oder och anere Voleten, well mir müssen hei zu Lëtzebuerg d'Wärmeplanung konsequent weiderbréngen, fir méi Wärmenetzer können opstellen. An do ass een Element vun der Äntwert: d'Ofhëtzt vun Industrien, d'Ofhëtzt vun Datenzentren oder och aner Ofhëtzte können ze notzen, fir se bei garantéierten Temperaturen och können anzespeisen.

Merci villmools.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dës Punkt vum Ordre du jour ofgeschloss.

11. 8608 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 2 septembre 2011 portant réorganisation de la Chambre des Métiers

Mir kommen elo zum Projet de loi 8608 iwwert d'Restrukturatioun vun der Handwierkskummer. Hei ass e Riedemodell „avec rapport et sans débat“ virgesinn. De Rapporteur huet also 5 Minuten, d'Regierung hätt 5 Minute fir ze äntweren, wa se déi da géing wëllen. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Guy Arendt. Här Arendt, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Économie, des PME, de l'Énergie, de l'Espace et du Tourisme

M. Guy Arendt (DP), rapporteur | Jo, merci, Här President. De Projet de loi 8608 soll all déi Dispositionen, déi de Moment engersäits am Règlement grand-ducal vum 30. September 2011 „portant organisation de la procédure électorale pour la Chambre des Métiers“ sinn an anerersäits aus dem geännerte Gesetz vum 2. September 2011 iwwert d'Reorganisatioun vun der Chambre des Métiers, an ee Gesetz iwwerhuelen.

Dës Projet ass d'Äntwert op den Avis vum Staatsrot vum 6. Februar 2024, deen en am Kader vun den Ännerunge vum Gesetz vum de Beruffskummere vum 2024 a vum groussherzogleche Règlement iwwert d'Walprozedur vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics iwwerholl huet.

An dësem Avis mécht déi héich Kierperschaft dorop opmierksam, dass nom Artikel 10 Paragraph 1 vun der Verfassung d'Modalitéit fir d'Ausübe vum aktiven a passiven Walrecht bei de Wale vun de Beruffskummere zu de politesche Rechter gehéieren an dofir eng Matière sinn, déi dem Gesetz virbehalen ass. Fir d'Wale vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics ass dat schonn ëmgesat ginn, an elo musse mir dat och fir d'Chambre des Métiers maachen. Den Text vum Règlement grand-ducal ass einfach eent zu eent an d'Gesetz eriwwehgeholl ginn.

Déi nächst Wale vun der Handwierkskummer fannen am Abrëll 2027 statt. An dowéinst ass et esou wichtig, dass mir dësen Text matzäite stëmmen, fir de Risiko vun enger Verfassungswiddregkeet ze vermeiden.

D'Wirtschaftskommissioun krut zu dësem Gesetzestext dräi Avisen an zwee complementaire Avisen eran.

A sengem éischten Avis vum 3. Februar 2026 huet de Staatsrot keng Opposition formelle ausgeschwat. Déi héich Kierperschaft huet awer proposéiert, all d'Fäll, wou e Bulletin oder eng Enveloppe als null deklaréiert gëtt, an engem eenzegem Artikel ze regroupéieren. Op dem Staatsrot sän Avis hin huet d'Kommissioun Amendementer eragereecht, esou zum Beispill en Amendement, wou virgesinn ass, den Artikel 33bis-9 ze sträichen, well do e Fall virgesinn ass, deen och schonn am Artikel 33bis-15 steet. Am Artikel 33bis-13 hu mir och e Saz gestrich an an den Artikel 33bis-15 bäigesat. Weiderhin huet de Staatsrot virgeschloen, am Artikel 33bis-4 d'Wuert „formule“ duerch „compose“ ze ersetzen an de leschten Alinea vum Artikel 33bis-6 ze reformuléieren. A sengem complementairen Avis vum 3. Abrëll 2026 huet de Staatsrot zur Kenntnis geholl, dass seng Textproposen a legistesche Observatiounen all iwwerholl gi sinn.

An hirem Avis vum 31. Oktober 2025 huet d'Chambre des Métiers keng Remarken zum Fong vum Text gemaach.

An hirem éischten Avis vum 3. November 2025 huet d'Handelskammer de Gesetzesprojet guttgeheescht, wéi en ass, a kee Kommentar zum Fong ofginn. An hirem complementairen Avis vum 9. Abrëll 2026 huet d'Handelskammer ënnerstrach, dass elo d'Ongültgkeet vun de Walziedele kloer definéiert ass, ganz am Aklang mat de Recommendationen vum Staatsrot. D'Chambre de Commerce recommandéiert awer, ze preziséieren, dass d'Ongültgkeet och fir d'Walziedele gëllt, déi zesummen an enger Enveloppe enthalen sinn. Ausserdeem proposéiert si, d'Unzuel vun den ongültge Walziedelen am Procès-verbal bäizebehalen, fir d'Transparenz ze garantéieren.

Do ass nach derzou ze bemerken, dass an der Endversion vum Text de Qualificatif „bis“ bei den Artikelke fale gelooss ginn ass.

Fir all weider Detailler verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport. A fir all Fall wollt ech awer och nach den Accord vun eiser Fraktioun ginn.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Arendt, fir Äre schrëftlechen an Äre mündleche Rapport.

Ech ginn net dervunner aus, datt d'Regierung hei wëllt Stellung dozou huelen. Domat wär dann d'Diskussioun respektiv de Rapport ofgeschloss, well mer hei e Modell „avec rapport et sans débat“ hunn.

A mir géingen direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8608 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8608'.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8608 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 58 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm, 2 Abstentiounen. Dës Projet de loi ass also mat 58 Jo-Stëmmen ouni Nee-Stëmm bei 2 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques,

Georges Mischo, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler (par Mme Diane Adehm), MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet (par Mme Stéphanie Weydert) ;

Mme Barbara Agostino (par M. André Bauler), MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusti Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. Gérard Schockmel), Patrick Goldschmidt (par M. Guy Arendt), Gusti Graas, Marc Hansen, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Corinne Cahen) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Ben Polidori et Ben Streff ;

MM. Dan Hardy, Fred Keup, Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat och esou decidéiert.

12. Heure d'actualité de la sensibilité politique déi gréng au sujet de la situation des personnes exerçant une activité indépendante

Da komme mer zum leschte Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Moien, an zwar enger Aktualitéitsstonn iwwert d'Situatioun vun de Fräiberuffler. D'Riedezäit ass am Artikel 84 (2) vum Chamberreglement festgehalen, dat heescht, den Auteur huet 10 Minuten, all Fraktioun a Sensibilitéit huet jeeeweils 5 Minuten, d'Regierung huet 15 Minutte fir ze äntweren. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Stéphanie Weydert, d'Madamm Carole Hartmann, den Här Ben Streff, d'Madamm Alexandra Schoos, d'Madamm Sam Tanson an den Här Sven Clement. An d'Wuert huet elo déi honorabel Madamm Sam Tanson als Verriederin vun der politescher Sensibilitéit déi gréng. Madamm Tanson.

Exposé

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo, merci, Här President. An de leschte Woche gouf vun de Betreffen d'Situatioun vun den Independanten nees ganz staark thematiséiert, wuel och grad well mer nees an enger Krisenzäit sinn a si natierlech a Krisenzäiten déi sinn, déi et als Éischt ze spiere kréien.

An dobäi sinn déi 30.000 Independanten, déi mer hei am Land hunn, wierklech keng eenheetlech Kategorie. Et geet vum fräischaffende Kënschtler iwwert den Dokter, den Affekot, den Architekt bis hin zum Gerant vun engem Handwerksbetrieb oder enger anerer Firma. An et sinn natierlech grad déi mat de schmuele Schellen, an dat ass déi grouss Majoritéit, déi verschidden Ongerechtegkeeten am stäerksten ze spiere kréien.

Sechs Joer no der Pandemie ass et jiddwerfalls legitim, sech d'Fro ze stellen: Hu mer wierklech allequerten d'Konsequenzen aus där Kris gezunn?

Covid huet eis eppes gewisen, wat vill Selbststänneger scho laang woussten: datt si eng wichteg Roll am

Alldag spillen, Verantwortung iwwerhuelen a Cotisatioun bezuelen, awer net ëmmer op dee selwechte soziale Schutz ziele kënnen wéi d'Salariéen.

Mir sinn elo dräi Joer no der Interpellatioun, déi d'Carole Hartmann hei ugefrot hat a wou och eng unanime Motioun vun dëser Chamber gestëmmt gouf, an zwee an en halleft Joer no engem Koalitionsaccord, an deem steet: „Le travail des salariés et le travail des indépendants doivent être traités de manière égalitaire. Ainsi, le Gouvernement réformera le statut de l'indépendant.“ Et ass dofir Zäit, e Bilan ze maachen an ze kucken, zesummen no vir ze kommen. Well ech mengen, datt et hei eng relativ breet Gemeinsamkeit gëtt an dësem Haus an och op der Regierungsbänk: Mir wëllen alleguer, datt d'Leit, déi sech op eege Féiss stellen, net benodelegt ginn.

(M. André Bauler prend la présidence.)

Wann ee sech d'Texter ukuckt, déi scho vill laang Joren um Bockel hunn, dann huet een heiansdo den Androck, si wiere verfaasst gi mat der Suspicioun, datt e Selbststänneger jo méi einfach kéint abuséieren an et dofir besser wier, em verschidde Rechter guer net oder nëmmen ageschränkt iwwerhaupt zouzege-stoen.

Et ass un der Zäit, do e Mentalitéitswessel hinze-kréien an der Aart a Weis, wéi den Independent geduecht gëtt. Ech kennen d'Selbststännegkeet duerch mäi Berufsliewen. Ech war keng zwee Joer a menger ganzer Karriär Salarié, fir de Rescht war ech selbststänneg Journalistin an Affekotin. Mee virun allem wäert ech eppes ni vergiessen: Wéi vill fräischaffend Leit während der Pandemie ëm hir Existenz gefaart hunn! Ganz besonnesch enk hunn ech et natierlech am Kulturberäich erlieft. Mir konnten deemools hëllefen, mee ech erënnere mech nach ganz gutt un déi vill jonk Kënschtlerinnen a Kënschtler, déi sech seriö gefrot hunn, ob se iwwerhaupt nach eng Zukunft an hirem Beruff hätten, wéinst deem, wéi si déi Kris erlieft hunn.

A grad do läit fir mech de Kär vum Problem. Mir schwätzen hei am Land dacks iwwer Entrepreneurship. Mir soen, egal wéi eng politesch Faarf, datt mer méi Innovatioun brauchen. Mir soen, datt mer méi lokal Betriber brauchen. Mir bekloen eis doriwwer, datt d'Akafstroossen an Europa ëmmer méi iwwerall d'selwecht ausgesinn. Mir fluchen, wa mer keen Handwierker fannen, wa mer Méint op e Rendez-vous beim Psycholog oder beim Generalist musse waarden.

Mee all dat fänkt dacks am Klengen un. Et fänkt u bei enger Handwerkerin, déi sech selbststänneg mécht, bei engem jonke Mënsch mat enger Iddi, bei engem Kreativechaffenden, bei enger Persoun, déi bereet ass, e Risiko anzegoen. D'Independanté sinn a ville Beräicher e Réckgrat vun eiser Ekonomé. Si maachen ons Stied a Quartiere lieweg, si schafen Innovatioun, si bidden Dëngschtleeschungen un, déi mer all Dag brauchen. Wa mir dat wëllen an och weiderhi wëllen – an ech denken, mir wëllen dat –, da musse mer och d'Konditiounen schaffen, fir datt d'Leit sech traue, dee Schratt ze maachen.

Et wier och falsch ze behaupten, datt zënter 2023 näischt geschitt wier. Eng Ongerechtegkeet ass korrigéiert ginn: Et gouf op de Wee bruecht, den Anticumul tëscht Pension anticipée an enger selbststänneger Aktivitéit ofzeschaffen – allerdëngs, dat muss een och soen, opgrond vun engem Urteel vum Verfassungsgericht. Dat ass eng gutt Saach. Et ass awer just eng punktuell Korrektur. Eng ëmfaassend Reform vum Statutt vum Independent ass et nach net. An dofir wëll ech haut op dräi gréisser Baustellen agoen.

Déi Éischt ass de Chômage partiel a méi generell de Schutz am Fall vu grouss Krisen. Wa mir aus Covid eng Lektioun hätte missen zéien, dann dës: Wa mer engem Salarié hëllefen, well en duerch seng Kris seng Aarbecht net kann ausüben, da musse mer och eng Äntwert hu fir Selbststänneger. Ech weess, datt dat technesch net esou einfach ëmzesetzen ass, wéi et klängt. Ech weess och, datt et net ëmmer einfach ass, Verloschter oder eng reduzéiert Aktivitéit ze moossen. Mee dat dierf awer och keen Argument sinn, fir näischt ze maachen.

Dofir meng Fro un d'Regierung: Wou stinn d'Aarbechten an dësem Dossier? Kënnen mer an dëser Legislaturperiod nach mat konkrete Propose rechnen?

Ech ka mech och drun erënnere, datt mer schonn an der leschter Legislaturperiod op Regierungsniveau mat engem Text befaasst waren. Ech hunn elo leider keng Trace méi dovunner fonnt an et géif mech natierlech och interesséieren, wat mat deem Text geschitt ass.

Déi zweet Baustell ass den Zougang zum Chômage an dem Reclassement. Vill Selbststänneger hunn d'Gefill, datt de Sozialstaat fir si manner zougänglech ass, wann eppes schifgeet. An effektiv, hir Situatiounen si méi verschidden a komplex, wéi de Statutt vum Salarié et hiergëtt. Also, et ass normal, datt et Komplexitéit gëtt.

Mee wat een awer net vergiessen däerf, dat ass déi aner Säit vun der Medail: Et si grad d'Independanten, déi all Dag Risiken iwwerhuelen an déi also och e Schutz bräichten. Et geet net drëm, alles ze kompenséieren, eng Vollkasko unzébiden, mee et geet drëm, sécherzestellen, datt een net duerch d'Rastere fält, wann eng Aktivitéit scheitert oder wann een aus gesondheetleche Grënn säi Beruff net méi kann ausüben. Vill Independante kréien de Chômage net zougestanen. D'Zuele variéieren hei, jee nodeem wéi en Zäitraum ee kuckt oder mat wem ee schwätzt. Mee vill ze dacks héiert ee vun deene Betraffenen, datt et komplizéiert ass.

An och hei géif ech natierlech gären héieren, wéi d'Regierung déi nächst Schrëtt gesäit. Ginn d'Konditiounen méi einfach gemaach, fir als Independent e Recht op Chômage ze hunn? Gëtt de Reclassement externe fir Selbststänneger och méiglech gemaach? A wéi gesitt Dir och d'Méiglechkeet vun engem Opt-out-System amplaz vun dem aktuellen Opt-in-System bei der Mutualitéit vun den Employeuren?

Déi drëtt Baustell betrëfft de Statutt vum Conjoint aidant. Ganz dacks sinn dat Fraen, Leit, déi joerzëngteleang am Betrib matschaffen, ouni déi verschidde Familljebetriber – a jo, et ass vläicht éischter en Auslafmodell, mee trotzdeem – net fonctionéiere géifen. An awer ass hire Statutt nach ëmmer net zefriddstellend geléist, well se ageschränkt si beim Montant, dee se dierfe cotiséieren. Och hei schéngt et d'Iddi ze sinn, dass virun allem supposéiert Méiglechkeete vun Abuse solle verhënnert ginn.

Zum Präis, dass een de ganze Statutt pauschal méi oninteressant mécht fir vollkommen transparent a legitim Beneficiairen, kënn nach déi Ongerechtegkeet derbäi: Wann ee bestuet ass, fält een net drënner, wann ee just zesummelieft, fält een net drënner. De Koalitionsaccord gesäit och hei eng Reform vir. Wat ass hei de Stand a wéini kënnen mer mat engem Text rechnen?

Zousätzlech ass an de leschte Joren eng nei Problematik opkomm: déi vun de Cotisatiounen. D'Circulaire vun der Steierverwaltung vun 2023 huet bei ville klenge Betriber fir grouss Onsécherheet gesuergt. Fir vill Betreffen ass dat keng abstrakt steierrechtlech Fro, mee och hei nees eng, wéi vill um Enn vum Mount dann iwweregbleift.